

LA TOMASA

SETMANARI CATALÀ
FESTIU IL·LUSTRAT Y LITERARI

15 CÈNTIMS lo número per tot arreu

DIRECTORS:

LITERARI

ARTISTICH

SIMON ALSINA Y CLOS

RAMON ESCALER

Preu de subscripció 1 Pla al mes

REDACCIÓ: Lleona, 4 ultim



D. NARCIS OLLER.

Lo distingit novelista català D. Narcis Oller, nasqué en Valls als deu d' Agost de 1846: vingué á Barcelona á estudiar la carrera de Dret que acabá profitosament y torná á Valls: mes lo moviment literari l' atreya y l' Oller, que sentia bullir en son cervell sas fantasías, necessitava un mon peña ferlas viure y aquest mon fou Barcelona.

Vingué á la capital y posat aquí treballava, esquin-sava y escribia, sense decidir-se may á donar al públich sas impresions y sos cuadros, llevós de las novelas d' avuy: per fi en 1878 doná al públich sa obra *Croquis del natural*. Guanyá premis en los Jochs florals ab sa llegenda *Sor Saxxa* en 1879, ab sas novelas *Isabel de Galcerán* en 1880 y *L' escanya pobres* en 1881. En 1882 publicá una traducció de *La Descon-*



solada de Benjamí Barbé, y en 1882 sa novela *La Papallona*, tan aplaudida pel públich y que ha merescut l'honor de ser traduïda en francés y en castellá. Lo mateix any de 1881 fou elegit Secretari del Consistori dels Jochs Florals. A últims de 1883, en un tomo titulat *Notas de color*, reuní sos millors quadros publicats en los periódichs catalans, y en 1886 doná á llum altra novela, *Vilaniu*, basada en *Isabel de Galcerán*, que hem esmentat, y últimament ha colleccionat altres de sos quadros formant lo llibre *De tots colors* que acaba de sortir.

La vida literaria de 'n Oller, com se veu es activa y profitosa y pera no desmentir sa inagotable fecunditat, avuy está escribint altra novela titulada *Febre d'or*, de la que n'ha donat á coneixer ja alguns capítuls al públich que 'ls ha rebut ab entusiasme.

Nosaltres no titubejém en concedirli lo primer lloch entre 'ls prosistas catalans, perque 'ns atreu lo seu estil elegant, sas exactas descripcions y sos arguments simpáticos, encantantnos en alt grau en lo commovedor quadret *Lo baylet del pa* y en lo melancólich *Lo trasplantat*.

En quant á son genial, no hi ha ningú que ab la ma no li dongui 'l cor y ell n'estreny moltes, fins la nostra, que es la del mes petit de sos admiradors.



LA TOMASA

¿SERÁ precís explicar á nostres lectors la predilecció per lo títul que hem adoptat pera batejar aquest setmanari? Creyém que no, puig difícilment trobariam, no sols á Barcelona, sino á Catalunya, qui no coneix aquesta célebre campana que, desde 'l lloch mes alt de la Seu, fa sentir son ressó robust y armoniós pera anunciar y pendre part en las grans solemnitats.

Hi ha qui assegura haverla escoltada desde Molins de Rey, que dista tres horas de Barcelona: donchs nosaltres preteném ferla sentir de per tot arreu, prenentla per símbol

de nostras aspiracions que sentém mes avall.

Un dia, lo 13 de Juny de 1809, com crit de llibertat que 'l poble barceloní feu sentir contra 'l jou dels francesos que allavors invadian no sols la Espanya sino la Europa tota, tocá la Tomasa á somatent, protestant de la mort dels mártirs de nostra independéncia, Gallifa, Lastortras, Portet y Mas, penjats en mitj la L'splanada de la Ciutadela, ahont també moriren tants patriotas quan l'altra anterior invasió de las tropas castellanias de Felip V, com si fos necessari regar aquell bossí de terra catalana ab la sanch dels defensors de nostras llibertats, pera que, fructificant, produhís l'esclat d'amor ab que avuy acullim á totas las nacions, y al que corresponen aquestas concorrent á nostra Exposició Universal, com á manifestació de pau y fraternitat.

LA TOMASA, donchs, ab prou abnegació pera esborrar si no 'ls fets de la historia, que al cap d'avall son la dels pobles, tots los gèrmens de rancunia y d'extemporanis desitjs de venjansa, que d'aquells poden originarse, no farà sentir sa veu, quan sia necessari, sino pera associarse á la consecució dels grans ideals que entranyan la germanó de tots los homens, volent pera Catalunya, si pot ser, la gloria de conseguirlos, puig creyém que treballant ab desprendiment pera tots, se fa mes gran y mes digne que treballant ab egoisme pera ella sola.

Aixó tractará LA TOMASA en serio, sempre que sia oportú y las circunstancias ho reclamin; fugint de tota sugestió política, com de la pesta, y no prenent tampoch formar cap escola nova, ja que l'ideal exposat pot considerarse com patrimoni de tots los que estiman á sos semblants, sian de la rassa que 's vullgui. Tots nos desvetllém pera la gloria de la nostra terra, encara que per diferents camins... Que cadascú consulti ab sa conciencia y segueixi 'l que mes li acomodi; no obstant, creyém que la veu de LA TOMASA arribará al cor d'alguns y lo que arriba al cor posa arrels fondas.



LO VESTIT DE LA TOMASA

Puig que ja tenen idea del fondo, es necessari que coneixin las formas de LA TOMASA.

Aquesta, com veurán per la lámina del mitj en que 'l dibuixant per medi del llápis ha volgut també exposar los seus propósits, se presenta á tall de joveneta simpática y aixerrida, disposada á felshi passar bons ratos sense que 'n valgui de menos la seva reputació de ben criada y atenta, que ja li anirán descubrint si, com suposém, te lloch de solidar las bonas relacions ab sos amables lectors.

Nosaltres creyém que en una joveneta deuen predominarhi la llesatesa y la vivacitat, que la posin á salvo de las malas arts dels que prevalentse de la ignocencia ó ignorancia de las noyas, las empenyan cap al abisme, que no saben preveure, cubert ab las enganyosas flors del goig enverinat del vici y de las malas passions.

LA TOMASA no es mogigata ni desinvolta; sab lo que es lo mon y vol no enfondarse en las sevas malifetas, procurant descubri-las pera cercar son immediat remey, si pot ser ab una sola paraula, pera no pecar de pesada, de molestosa y de sermonera, cualitats de vells malhumorats que volen corretjir en los altres lo que en sa juventut era sos entreteniments.

Contra sos desitjos, retirará tart, agradantli molt llevarse quan lo gall canta, mentres los empresaris de teatros no acabin las funciones á bon' hora, que será quan se fassin cárrech que 'l gas costa quartos, y que no tothom pot pendre la matinata, ni anar per los carrers quan ja s'acaba l'oli dels fanals dels serenos. Aixó 'ls demostrará que LA TOMASA 'ls tindrà al corrent de lo que escriuen los autors dramáticos y sobretot dels estrenos.

En quant á arts ja tenim un xicot que ha anat alguns anys á Llotja que si be encara no ha après de fer ninots, sab no obstant criticarlos, que coneix las proporcions corresponents á las figuras, y la perspectiva dels paisatjes, los detalls indumentaris de cada época, y en fí está al corrent de la estética com del parenostre, per mes que un dia va dibuixarnos un home ab un bras llarch y una cama curta... pero lo que diu ell, tothom vol fills ben fets y guapos y no obstant, ne surten de coixos, geperuts y lletjos y apliquis la causa d'aixó á la d'alló; de tot lo qual estém convensuts, puig si una clau es torta fins los camálchs ho veurán y sols los manyans saben ferla drete.

LA TOMASA procurarà escullir los

travalls que tinga de publicar, pera que ningú s' hagi d' amagar de llegirla davant de la dona ni de las fillas, y puguin descuydársela allá ahont vullguin, y s' esmerará en dir las veritats sense perdre las amistats.

En quant al Director artístich ja fa temps que 'l coneixen: es d' aquells que cada vegada ho fa mes be, sia aixó dit entre nosaltres pera que no se sublevi la seva modestia, y ja veurán com sabrá realisar lo programa que presenta ab la simbólica lámína que s' ha empescat dels seus desitjos, de la qual creyém innecessari ferne cap explicació, puig no es gens difícil interpretar-la.

Naturalment que 'l vestit de LA TOMASA serà tallat á la última moda, preferint sempre las robas que millor li escayguin, ab lo qual esperém que tindrà molts admiradors pera que sa vida no tinga un final trágich com los dramas de Echegaray que fan posar pell de gallina.

Ab aixó ja ho saben. Ara vostés mateixos.

Feta la presentació de LA TOMASA y sapiguent ja ab quí tractan, allarguém la nostra ma á tots los companys de prempsa, com á manifestació de bona amistat, per mes que en alguns hi havém vist ja certa prevenió, motivada sens dupte perque encara no 'ns conexian. No obstant, se complau en saludarlos á tots,

LA REDACCIÓ.

LOS DISSIDENTS

Pochs ne trobariam que estessen contents ab la seva sort.

Qui mes qui menos te aspiracions pera esser mes de lo que positivament s' es. Quan se te un duro, se 'n volen dos. En tenint una botiga, se desitja un magatzém. Y si alguna vegada un s' esclama perque te un gra que li fa veure las estrellas, desseguida trobarán qui n' ha tingut dos que li han fet veure fins lo sol y la lluna.

En lo dia d' avuy sembla s' ha fet de moda que quan se reuneixen dos homens han de pensar diferent y lo mes notable es que l' un no vol anar ab l' altre per mes que tots dos vagin al mateix lloch.

¿De qué prové aixó? Vagin á esbrinarho, si be ja 's veu que ningú vol esser soldat, sino capitá ó general.

Fent historia retrospectiva trobarém en los anals dels tiberis, que anys endarrera va fundarse una societat pera anar á Sant Mus á fer una pollestrada. Aixó sembla que havia d' esser prou motiu pera aunar molts voluntats, perque pera menjar pollastres pocas vegadas hi ha qui dissenteixi; donchs als pochos anys ja hi hagué dissidencia. Cóm s' enten anar per la montanya á Sant Mus! Nosaltres volém passar per lo Papiol. Portar barret ab plomas? No, senyor, s' ha de dur ab cintas y rams. Pantalons ab ratllas no van be, millor efecte fan ab quadrets... y velsiaqui la poma de la discordia entre 'ls Xatos, com si un ápat ó una costella se menjés millor ab unas calsas curtas que ab unas de llargas. Nada, divisió al canto. Los mes antichs se separan, compran un tros de seda, un pal y un Sant Mus de plata, y ja están en doyna *Los xatos vells de la bandera nova*, en competencia ab los altres que 's titulan *Los xatos nous de la bandera vella*.

Aquí tenen una de las primeras dissidencias dels nostres temps. D' una colla de xatos se 'n fan duas, prenent patró potser, per exemple, dels sarauistas dividits en Paus y Gitanos. Mes ensá, del Ateneo Barcelonés, ne surt l' Ateneo lliure; del Foment del Travall Nacional, lo Foment de la Producció Espanyola; dels Jochs florals de Barcelona, los Jochs florals de la Juventud Católica; de la Associació Catalanista d' excursions científicas, la Associació d' excursions Catalana, del Centre Catalá, la Lliga de Catalunya; del Niu Guerrer, los Guerrers nats; del Teatro Catalá, la Associació d' autors dramátichs; los coros euterpenes que 's posan los uns baix la direcció de 'n Rodoreda y 'ls altres d' en Goula... y prou perque seria cuento de may acabar, puig de divisions semblants ne trobariam á mils y totas tontas de la mateixa manera. No sembla sino que 'ls barcelonins jugavam ab un gran dómíno que no tenia dobles y hem tingut de ferlos.

Ja diu un ditxo, que sembla pensat pera justificar tot aixó, que val mes esser cap d' arengada que cua de peix; per lo tant molts que 'l deuen tenir estereotipat dintre 'l cervell, no contents de tal com se troban, diuen: aquí só cua podent

ser cap, donchs vinga 'l doble y á veure si faig cap y cua.

Ja veuen com tenim la dissidencia á la massa de las sanchs. Podent estar units com á germans estém com gat y gos y no hi ha mes remey que acceptarho. Es la passa: aixís com hi ha 'l xarampió entre las criaturas, hi ha la dissidencia entre las societats.

Divide y vencerás, diuen los castelláns y fundantse en aixó, qui mes qui menos espera donar un cop de sabre, pera quedarse ab la part mes grossa, que es de lo que 's tracta en últim terme.

Fixats en tals exemples ja tenim lo modo de batejar los nostres temps.

Hi ha la edat de pedra.

La de ferro.

La de bronzo.

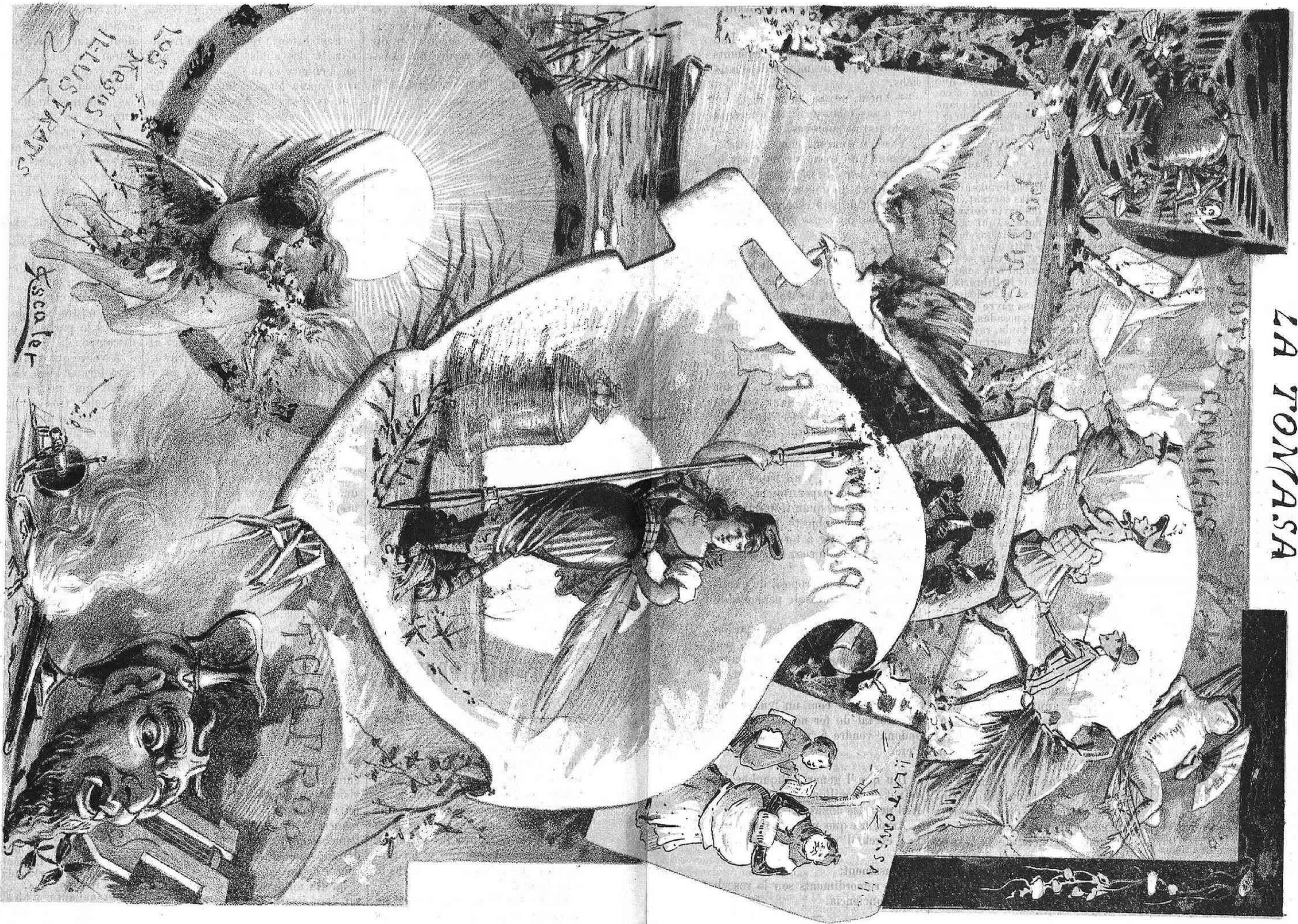
La nostra serà la dels céntims, que es la part mes petita en que 's discompon la pesseta.

A veure qui tindrà prou empresa pera formar altra volta la unitat, y consti que no fem cap alusió als que volen trossejar la Espanya, lo país clássich dels toros, y de las dissidencias.

A UNA MONJA

Mentras vius arrasserada dintre de la celda estreta, sola ab la imatge dels homens que 'l Sant Christ nú, representa; llegint lo rústich breviari que ab sas oracions no enfrena ni tos pensaments de dona, ni tas passions que 's despertan frisosas quan lo silenci mes ta soletat aumenta; sens mes objectes ni mobles que una negrosa banqueteta, com la en que seuen los reos al posarlos en capella; y quatre posts mitj coreadas que una márfega sostenen en la que 'l teu cos no troba lo descans que tan enveja: mentres aixis los jorns passas consuminthe, ab la creencia de que la divina gloria has de conseguir eterna, lo món que vares deixarne per despit ó be ignocencia, va fent son camí frenétich en busca de las conquestas que la activitat dels homens logra arrencar á la ciencia. Tot dona son fruyt; cada home es una roda superba, y engranallant una ab altra mouen la máquina inmensa que á la humanitat impulsa cap á la vida perfecta. Sols tu que tens ulls que abrusan, y tens llavis que mel bessan, y cor que frisós palpita y pits que vida ofereixen,

LO LLAPIS DE
LA TOMASA



NOSTRES PROPOSITS ARTISTICHS

sols tu, vius com lo trist arbre
que 'l vent del hivern asseca,
sens fullam que dongi sombra,
sens que hi fassi niu la aucella;
quan podrian tas miradas
amorosos goigs encendre;
tos llavis endolsir l' hora
dels dolors y las tristesas;
ton cor batre en armonia
ab altre cor que fret resta
perque 'l teu calor li falta,
y abeurar en tos pits verges
los fills que un dia podrian
omplenar de gloria certa
ton nom, com molts y molts d' altres
que la humanitat venera.
Avuy ets ja morta en vida,
y lo mon plora ta ausencia.
Si Deu digué:—Ab tos esforços
farás produhir la terra,
lo treball es millor honra
que no pas la vida ascética.
Vullgas lo cel quan te morias,
mes guanyal, com Deu decreta.
S. ALSINA Y CLOS.

UN ESTUDIANT

Era ja mitj dia qu' encara no s' havia obert lo balcó de la cambra que 'n Lluís ocupava en la despesa de la senyora Rita.

Lo sol, sempre espléndit y manyagó, prou s' estacionava tot lo matí en aquell balconet acalentant lo roser y la clavellina que hi tenia la noya de la despesera; prou s' enmirallava en los vidres y enmareperlava l' estuch del fróntis; prou s' empenyava en entrar á dins, tant sols fos clarejant per la prima fonadura dels porticons ó deixant escorre algun qu' altre de sos lluminosos raigs per l' esclatxa d' un galze mal ajustat; mes lo pobre no passava d' aquí; aquell camp li era vedat.

Valga per la befa, lo ben rebut qu' en cambi era per la cusidoreta que treballava ab sa máquina al peu mateix del balcó del costat. De bon matí, quan éll tot just aguaytava per l' horisó del mar com si s' aixequés solemnement d' un inmens llit sobrecobert de satí blau y brodat de brilladoras estrelles, aquella ja l' anyorava, y tan bon punt lo veyá vindre, treya joyosa á fora la cadenera y 'l canari, perque ab llurs cants li fessin mes deleytosa l' estada.

Mes, deixantnos de poesia y devallant altra volta á la prosa, deya jo, y si nó ho d'ch ara, que 'l dia á que 'm refereixo y en aquell' hora, se presentá á la despesera demanant á en Lluís un jove senzillament vestit. La senyora Rita que com despesera modelo tenia ja fetas á motllo las respostas convenientes á consemblants casos, digué ab aplom digne de mellor causa, que 'l senyoret per qui demanava, no hi era; més le jove ab no menor serenitat, interposá que «ja 'l podia despertar ja; qu' eran amichs y li duya una bona nova, que li duya diners.»

—Jo creya tot lo contrari...—replacá la despesera, rient.

—Essent aixís, entri, entri.

Y com una vera estranyesa no ocoreguda en molt de temps, s' obriren los porticons d' aquell balcó ans de la una del mitj dia y un doll de sol, que ja no més traspasava un triángul del vidre més alt, penetrá en la sala escampanthi llum y alegria.

Calia sols entrar en aquella cambra y ficarse un xich en los objectes, pera conéixer tot seguit ja no lo fisich, mes també l' caràcter, l' il·lustració, las costums, las aficions, l' edat, lo cor de 'n Lluís.

L' ordre del desordre era lo que regnava allí; tot estava á la má, tot á punt de fer son servey á un amo generós, espléndit pero viu de geni, que no vol perdre temps ni pararse en cosetas. Cap calaix ben tancat; lo piano obert y ab la romansa de baritono del *Trovador* posada en lo faristol á punt d' ésser cantada; las vidrieras de la llibreria (propietat de la despesera) mitj badadas també, y dins d' aquella, no pochhs llibres ajeguts ó posats del revés. Cap cadira arrengrada ni desembrassada; totas ellas servant encara la posa en que las havia deixat en Lluís. Aixís l' una deya: «Aquí va seurer 's pera tráurer uns mitjons del últim calaix, encara mitj obert, de la calaixera.» Un' altra; «Jo vaig servirli d' escambell per' arribar á la sombrera que hi ha dalt de la llibreria ab la tapa penjant,» ó si ho voleu més clar, «en Lluís no l' usa gayre 'l barret de copa.» Altras duas, posadas, cara á cara, al costat de la taula, revelavan qu' aquell havia estat llegint, gronxantse en l' una y estirant las camas damunt de l' altra. Lo llibre restava obert com si esperés un' altra tanda de lectura, y en la meteixa taula 's veyan barrejats ab la major confusió, periódichs satirichs com lo «Gil Blas» y «El Cascabel,» obras de Paul de Kock, llibres de text de la facultat de Dret, «El Criterio» de Balmes, «Las baladas» de Víctor Hugo, «La Divina Comedia», «Paris en América» de Laboulaye, un tractat del joch de carambolas y, en fi, un *totum revolutum* de papers y llibres tant oposats entre sí, que no podian pas concebirse amistosament afilarats en una biblioteca, sino apilotats en un desorde com aquell

NARCIS OLLEB.

(Se continuarà)



RECOMANÉM als nostres llegidors l' anunci de la quarta plana, referent al preu de suscripció, y un cop n' estiguin enterats advertixin que hi ha torna consistent en una bonica lámina regalada á fi d' any á tots los que tingan la constancia de suscriuers dotze mesos seguits.

En quant al mérit de la lámina no 'ls dirém sino que 'l dibuixant ha fet formal promesa de treballarhi tot l' any si no li surt res mes per fer y Deu sobretot, com diuhen los que fan calendaris.

Diumenge passat á l' hora que hi toca la banda del Ajuntament tinguerem de retirarnos del peu de la

cascada del Parch, per no poguer resistir lo asfixiador baf del engrut que crian las ayguas no renovantse seguidament.

—Vetaquí, pensarem, perque han perdut la lluhentor los instruments y las insignias de metall dels músichs.

—Aném, noyas, aném, deya un pare á sas bonicas fillas, que aquí vos tornariau morenas...

Y se 'n anaren, com nosaltres, esperant que aviat sia de rosas la olor que per allí s' espargeixi, y aquell lloch un dels mes alabats de la Exposició, pera esbarjirshi y poderhi passejar sense taparse 'l nas.

—Miri, senyor Pau, estantme dintre aquell cuarto, ahont he tingut d' anar corrents perque la fruyta m' ha fet mal, he trobat un tros de diari que diu que s' ha desistit d' illuminar lo Palau de la Industria de la Exposició.

—No ho cregui: avuy mateix jo y tothom que hi hem passejat havém vist com s' afanyavan, ab tot y ser festa, pera deixar posadas aviat las lámparas eléctricas, que per cert sembla que farán bon efecte.

—Digui que publicar aixó es enganyar á la gent, y un paper aixís es un verdader paper ridícul.

—Certament, quan se publica ab lo preconcebut objecte de fer mal.

—Donchs vaig á tornarho ahont l' he trobat. Cada cosa al seu lloch.

Tením lo ferm proposit de publicar no mes retratos de personas de be y dignas.

No volém fer com algun periódich que darrera en Varela, per exemple, hi posa á 'n Campoamor.

Tractantlos á tots per lo mateix nivell.

O procedint com un tender que que ab tal de fer negoci tan se li endona vendre á 'n Pau com á 'n Pere.

Diu que 'l general Riquelme ha deixat onze millons pera fundar un Asil pera las donas extraviadas.

Aixó, als que no tením res, nos fa l' efecte d' un cop de pistola.

Pensament:

Los remordiments son lo rosech de lo conciencia.

Un senyor que va anar á Tarragona á passejarshi, sens dupte pera distreures de las fatigas que li causa lo cobrar un sou procedent de la

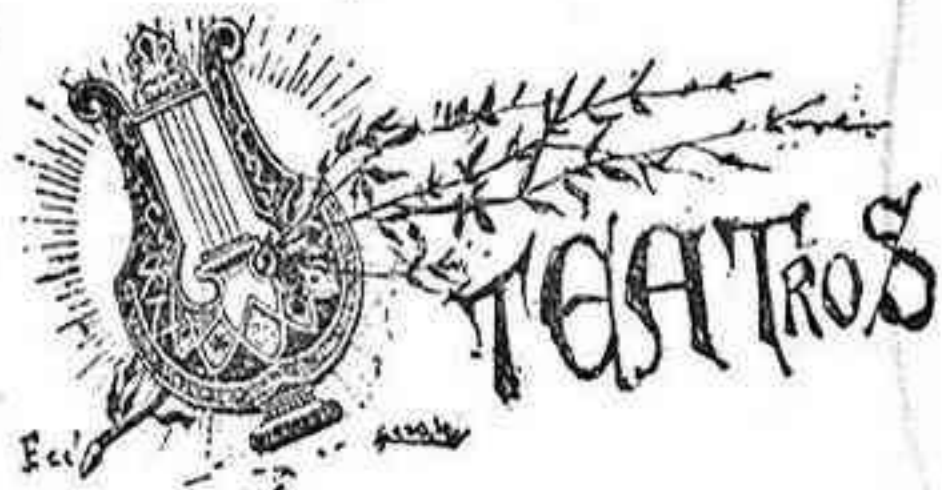
Exposició, dedicá á la ciutat un sonet en lo cual s' hi llegeixen aquets dos versos:

Erigió sobre tales fundamentos inverecundo altar la fe cristiana...

Agafó 'l Diccioniari y trobo: INVERECUNDO, *el que no tiene vergüenza.*

L' home que diu tals disbarats y sab ferse pagar sos escrits á pes d' or... ja es un bon *perillan.*

A no ser que 'l Diccioniari sia un embustero.



Sr. Director de LA TOMASA.

Francament, va sorprendrem avuy la vuyt dias la vostra missiva encarregantme la secció teatral del nou setmanari que anavau á donar á llum.

¿Qué hi fet jo, pobre de mí, vaig pensar desseguida, pera castigarme d' aquesta manera? Hi ha algú, potser que está envejós de la pau y tranquilidat mevas, que aixís baix la capa d' un nombrament de *revistero*, vulgui que las perdi? Per que no 'm negareu que 'l càrrech ab que haveu pensat honrarme, no dona de sí mes que enemistats y embolichs, ab gent que en que sia de per riure, manejan tota classe d' armas, que á mí m' fan molta por, ho confesso, desde que m' han fet creure que d' un mánech d' escombra un cop ne sortiren set balas. Ja sé que 's passen la espasa per sota 'l bras y descarregan las pistolas enlayre, com si vullguessin matar al públich del galliner, pero aixó á mí no 'm tranquilisa, porque com no sé mentir, de segur que á l' hora menos pensada algún graciós voldrá fer ab mí una tragedia, no endonántseli res deixar viuda á una dona y órfenas á sis ó set criatures que res hi tindrian que veure.

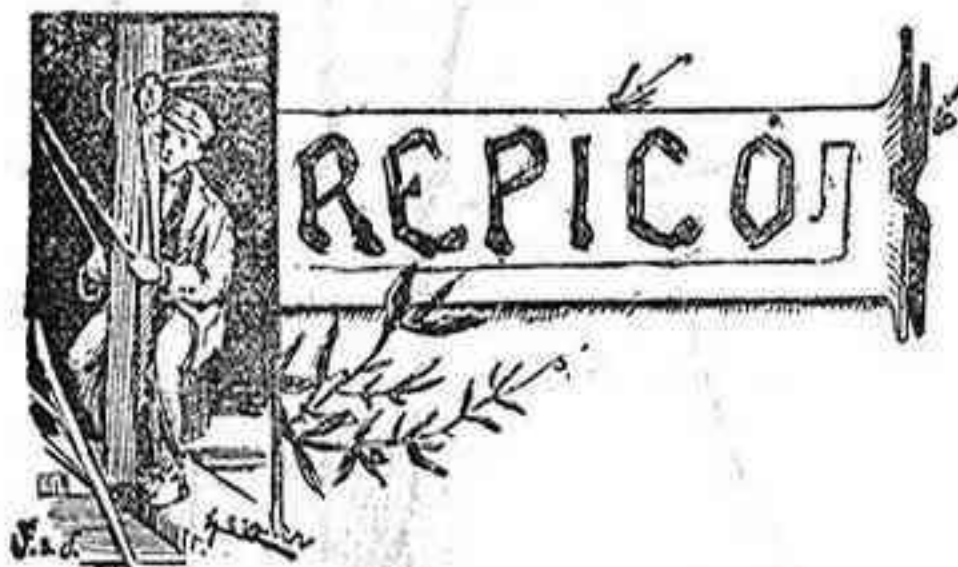
No obstant, si tan empenyo teniu en que exerceixi de crítich, sobreposantme á mos impulsos, jo vos prometo desde ara trobarho tot bo y no enemistarme ab cap actor ni autor y diré per lo tant que 'n Pitarra, en Ferrer y Codina, en Guimerá, en Lassarte, en Feliu y Codina, l' Arnau, en Roca y Roca etc., etc., escriuhen bé, que en Bonaplata, en Tutau, en Valero, en Llorens, en Riutort, son grans actors: que en Fontava, en Capdevila, en Solá y altres del mateix género fan riure per las butxacas; que la Tubau, la Mena, la Clemente, la Pallardó, la Parreño y demés senyoras, declaman á las mil maravillas... si, estich disposat á dirho y á probarho y á ferho creure al públich, porque jo mateix ho vull creure, puig si alguna vegada tan los poetas com los cómichs resultan desacertats, no será pas ab coneixement de causa, sino porque tothom te una hora tonta y 'l que 'n fa molts de bonas, ve un dia que n' esguerra una.

Si ab aixó esteu conforme, amich Director, digueu á las empreses que m' obrin las portas y als actors y als autors que tinguin molta corretja, y desde l' número vinent vos prometo

entrar en campanya que es difícil y travallosa tenint de barallarse un home sol ab tanta gent acompanyada de comparsas.

Ja vos diria avuy que en lo Tivoli per dos ralets no pot pas demanarse millor ópera; que en Calvo y Vico s' hi passen bons ratos, que en Novedats s' emplea be l' temps: que en l' Espanyol las orellas y los ulls hi gosan; que en l' Eldorado s' hi olvidan las horas; que en lo Circo Ecuestre un hom s' hi distreu y que 'ls pirotécnicos de la Exposició entretenen... pero no tinch temps ni espay per ferho y ho deixo pera la setmana entrant, si com vos he advertit, esteu conforme ab lo programa que vos ha presentat vostre affm.

BERNAT PESCAIRE.



Hem tingut lo gust d' estrenyer la ma als actors del Teatro Catalá, amichs nostres, que han tornat sans y bons y carregats de llorens de sa excursió artística per l' Ampurdá.

Aviat comensarán sa campanya d' hivern, en la que desitjém poderlos aplaudir com en las passadas.

Benvinguts sian.

La empresa del Teatro Catalá, anuncia l' estreno de l' obra dramática *Mestre Feliu*, del Sr. Feliu y Codina, y d' altres de distints autors que 'n te en cartera.

Li desitjém millor acert al escullirlas, que algunas de la temporada darrera, que no podian anar ni ab rodas.

Sabém que están á punt de sortir los travalls premiats en los Jochs Florals celebrats darrerament.

Enguany forman dos tomos bastant complerts, com los llensols de talla y mitja.

També s' está acabant lo tomo del certámen celebrat en lo Teatro de Novedats lo dia 6 de Maig últim, en lo que obtingueren premis los Srs. Soler, y alguns desconeguts fins allavors en aquesta mena de festas.

LA TOMASA ab sa veu mes dolsa, invita á tots los que ab sos esclats d' ingeni vullgan estirar sa corda, pera fer mes alegres sos repichs. Lo que no fassi bon só anirá al sach dels retalls.

Lo dia 27 d' Octubre s' inaugurarà una tómbola á benefici de la

Sra. viuda del antich periodista D. Lluís Carreras. A mes dels llibres y fotografías que á forsa de grans sacrificis havia coleccionat lo Sr. Carreras, qui disposá al morir que s' enagenessen por medi d' una tómbola pera socorrer ab son producte á sa esposa, la Comissió que porta á cap aquest encárrech, fa una crida als sentiments humanitaris de quants desitjin contribuir á la mateixa ab lo donatiu de algun lot. Aquets se rebrán en l' Ateneo Barcelonés, en lo Círcul Artístich y en la redacció de *El Diluvio*.

Cada vegada que passém per la nau octava del Palau de la Industria, veyém plens de gent los voltans de la instalació del Sr. Pié.

Hi ha qui no s' esplica com aquella máquina repartidora, no dona res si no son ben bons los cinch céntims que s' hi tiran.

— ¡Jesús María Joseph! deya una majordona que no hi veu més enllá de la rectoría. Aquí dintre hi ha 'ls mals esperits.

— Mireu, va dirli un trempat. Aviat ne posarán una á la entrada del cel per ahont hi passarán totas las animetas, y aixís sapiguer quinas son las bonas y las dolentas...

La majordona encara fuig persignantse.



Un amich nostre no molt arreglat en sas costums, parlava ab una senyora y deya en son entussiasme poétich:

— ¿Hi ha res més bonich que la sortida del sol al estiu?

— Calli, home: á l' hora en que surt lo sol vosté encara dorm.

— Pero, senyora:— replicá indignat:— ¿á quina 's creu vosté que 'm fico al llit?

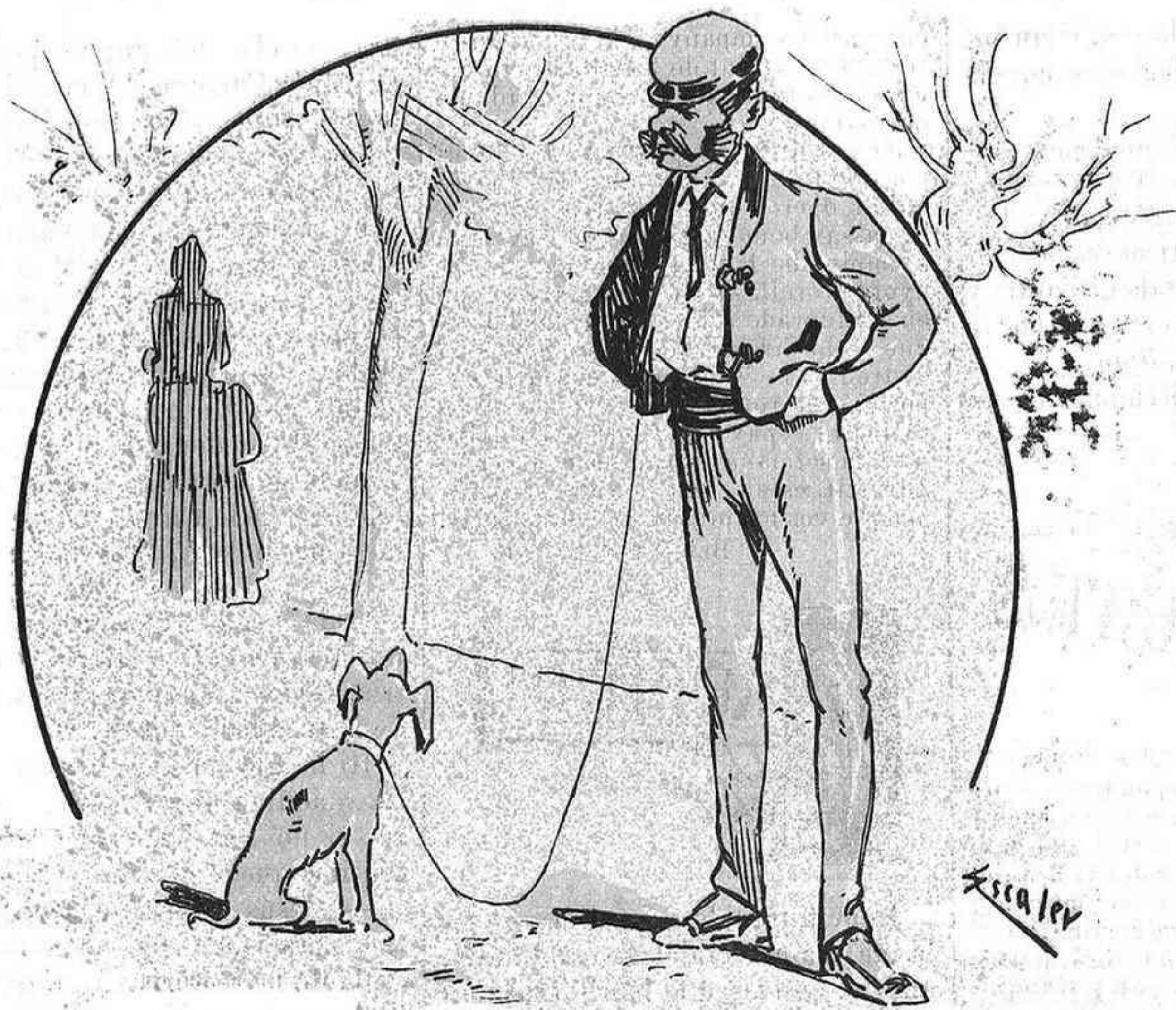
Estiuhejant:

— ¿Cóm se troba V. aquí?

— Desesperat: cada dia una excursió pera veure nous sitis dels voltants. Ja no puch mes. Vaig á buscar un punt que no tinga voltants.

Una frase d' Alfons Karr:

«Aqueixos homes,—deya parlant dels polítichs del seu temps,—se semblan á un que calés foch á la casa del vehí, pera ferse un ou pasat per aygua.»



- Terranova pur, tres pessetas,

CURIOSITATS

PERA CANBIAR LO COLOR DE LAS ROSAS

Un polset de sofre tirat sobre una brasa, lo fum y baf que llença, somenthi una rosa, aquesta 's torna blanca, ficada després en un got d' aigua fresca, recupera lo color perdut.



XARADAS

I

Un cop lo noy va fer tot per divertir-se una estona y ab un bon tros de segona aná á un hu que era un ermot. Ab las arestas que hi havia entre una herba tres tercera s' hi va enganxar de manera que mirarlo condolla. Unas calsas de dos tersa esqueixá que feya pena; la canalla no te esmena; es perdut tot quant s' hi esmersa. Prou van dirli: ¡Ay ton dos dos! Ell res tem: res se li endona. Bé se la prima segona ient tots, com si res no fos

II

Cou l' hu al dos com un flagell: tira 'l tot sens ser fusell.

ENDEVINALLA

Los uns me treuen del mar y los altres de la terra. segons com se 'm sol usar lo menjar molts cops s' esguerra. Y ahont se 'm desitja ab delit á grapats millor que á micas, es animant lo esperit de las minyonas bonicas.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1234567482 — Nom de dona
- 321254772 — De tabaco
- 12345674 — Edifici de Roma
- 1234567 — En los llibres
- 123452 — Jefe de terra
- 34765 — Jefe de mar
- 3451 — Pera cusir
- 123 — Part del home
- 34 — Un arbre
- 6 — Nom de dona.

QUADRAT DE PARAULAS

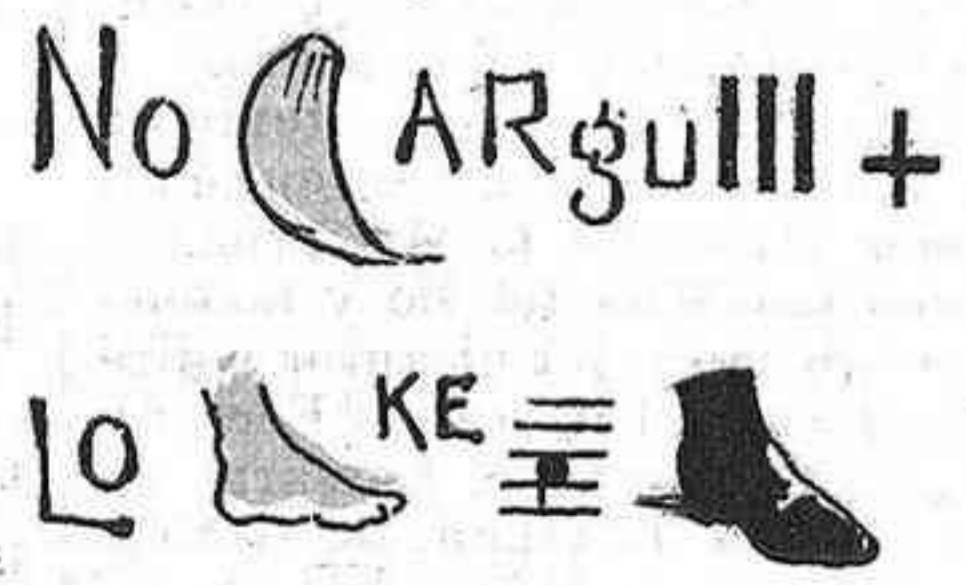
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•
•	•	•	•

Omplir los punts ab lletres de manera que vertical y horisontalment digui la ratlla
 1.ª Nom de dona.—2.ª Un metall.—3.ª Part del cos.—4.ª Un verb.

ANAGRAMA

Ab una tot molt antiga comprada á un noble dels vells, corria, en lloch d' una espasa portant á la ma un tot sech, y ab una tot d' una monja entertolligantme 'ls peus, tant llarch com só, que ho soch massa, vaig caure al mitj del carrer,

GEROGLIFICH.



La Tomasa.

PERIÒDICH IL·LUSTRAT Y LITERARI

Subscripció. . . . 1 pesseta al mes.
 Número corrent. . . 15 céntims.
 Atrassat. 25 id.

NOTA.—Tota reclamació podrà dirigir-se á la Imprempta y Administració de dit periòdich, carrer de Batea, 21 bis, botiga.

Barcelona.—Imp. Daunis, Miró y Comp.ª